

İşletme hakkı devredilen özel halk otobüslerinden alınan belediye payının (durak katkı payı) Belediye Meclisi kararıyla mevzuata ve ihale dokümanına aykırı bir şekilde iade edilmesi

Yılı 2014 Dairesi 7 Karar No 100 İlam No 207 Tutanak Tarihi 14.04.2016 Kararın Konusu İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

İşletme hakkı devredilen özel halk otobüslerinden alınan belediye payının (durak katkı payı) Belediye Meclisi kararıyla mevzuata ve ihale dokümanına aykırı bir şekilde iade edilmesi Belediyenin toplu ulaşım gelirlerinin incelenmesi sonucunda; işletme hakkı devredilen özel halk otobüslerinden alınan % 5'lik Belediye payının (durak katkı payı) Belediye Meclisi kararıyla mevzuata ve ihale dokümanına aykırı bir şekilde iade edilmesi suretiyle kamu zararına neden olduğu iddia edilmiş ise de; Savunmalar doğrultusunda; toplu taşıma hizmetlerinde 2009 yılı itibariyle akıllı bilet sistemine geçildiği ve bu uygulamada belediye bütçesinden bu hizmet için herhangi bir gider yapılmadığı, dolayısıyla biletlerin basılması ve satımı hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla konulan “durak katkı payı” uygulamasının mesnetsiz kaldığı, bunu gerekçe gösteren özel halk otobüsü hat sahiplerinin bu %5 durak katkı payı uygulamasının kaldırılmasını istedikleri, bu talebi inceleyen Belediye Meclisinin 10.08.2009 tarih ve ...sayılı kararı ile doğalgazlı olarak çalışan araçların çevre dostu olması, hava kirliliğini azaltıcı yakıt kullanması, hava kalitesinin artırılmasına yardımcı olmasından dolayı, bu yakıtle çalışacak araçlara yönelimi teşvik etmek amacıyla mevcut doğalgazlı

araçlarla birlikte bundan sonra doğalgazlı araç alacak hat sahiplerine istihkaklarından kesilen %5 oranlı durak katkı payının 1 yıl süre ile alınmamasına karar verildiği ve uygulamanın diğer yıllar için de tekrarlandığı anlaşıldığından, durak katkı payı ödemesi ile ilgili olarak ilişilecek husus bulunmadığına, (Üye ...ve Üye ...'in "... Büyükşehir Belediyesi Denetimli Özel Halk Otobüsleri Çalışma Yönetmeliği'nde bahis konusu %5 katkı payının alınma sebebine dair bir hüküm yer almamaktadır. Dolayısıyla sorumluların iddialarından birisi olan; "akıllı bilet sistemine geçildiği için artık bilet basım masrafı yapılmadığı gerekçesiyle bu payın alınmasının dayanağı kalmamıştır." şeklindeki savunmanın geçerli bir tarafı bulunmamaktadır. Kaldı ki akıllı bilet sisteminin uygulamaya konulmuş olması da idareye mutlaka bir takım maliyetler getirmiş (akıllı kartların basımı, kart okuyucu cihazların tedariki, montajı, bakım ve onarımı, yazılım ve takip sistemlerinin kurulması, vs) olmalıdır. 4736 sayılı Kanun ile 65 yaş üstündeki yolcuların toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz yararlanmaya başlamış olması da %5 payının iadesi için yasal bir gerekçe teşkil etmemektedir. Çünkü ilgili Kanunda, ücretsiz toplu taşıma hakkının "belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs veya şirketler" tarafından işletilen toplu taşıma araçlarında da (ÖHO) uygulanacağı ifade edilmiştir. Buna dayanılarak "Ücretsiz Seyahat Kapsamında Yapılacak Gelir Desteği Ödemesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre belirtilen ücretsiz yararlandırmaların karşılığı Bakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekten gelir desteği ödenerek karşılanacaktır. Doğalgazlı araç kullanımını teşvik etmek şeklinde açıklanan maksat da, daha sonra bu hakkın dizel ÖHO'lara da tanınmış olması münasebetiyle %5 payın iadesini açıklamaya yetersiz kalmaktadır. Kaldı ki katkı payının kaldırılması uygulamasının geçici olarak getirilmiş olması da bahsedilen argümanların yasal olmadığını göstermektedir. Özel halk otobüsü işletmeciliği, bir imtiyaz devri şeklinde ve 2886 sayılı kanun uyarınca ihale edilmek suretiyle müstecirlere devredilmiş ve bunun karşılığında sözleşme imzalanmıştır. Sorumluların da izah ettiği üzere, hem Yönetmelikte, hem de ihale şartnamesi ve ihale sözleşmesinde bu payın belediye tarafından alınması konusunda taraflar anlaşmış bulunmaktadır. Dolayısıyla ihaledeki rekabet de bu şekilde oluşmuştur. Bu

nedenle, sözleşmede yer alan bir hükmün değiştirilmesi, belediyenin kamu adına hakkı olan bir alacağından vazgeçmesi ve hatta tahsil ettiği payı iade etmesi, 5018 sayılı Kanuna da açıkça aykırılık oluşturmaktadır. Anılan Kanunun 3, 8, 29 ve 71'inci maddeleri uyarınca bir kamu kaynağı olan %5 belediye payının karşı tarafa iade edilmesi, kamu kaynağında bir eksilmeye neden olunması demektir. Dolayısıyla açıklanan nedenlerle ve raporun sonuç kısmında ileri sürülen gerekçelerle, haksız yere iade edilen belediye payı nedeniyle ortaya çıkan ...TL kamu zararının ilgililere ödettirilmesine karar verilmesi uygun olacaktır." şeklindeki ayrışık görüşlerine karşın) oy çokluğuyla karar verildi.]]>